

Sum til en Departementschef for Almueskolevæsenet; den anden Forholdsregel var, at komme de nærværende Skolelærere til Hjælp i deres trykkende Kåar. Man kunde jo vistnok mene, at det var rigtigt at vente med at foreslaae en saadan Forbedring i Skolelærernes Løn, indtil denne Departementschef havde gjort sine Forslag; men jeg vil tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det er et Spørgsmaal, hvor længe det kan vare, førend denne Reform kan tilvelebringes; der er jo i et forleden Dag fremkommet Forslag antydet, at det muligst kunde vare 4 Aar; skulde nu dette blive Tilfældet, som jeg med min Tillid til den meget ærede Minister og til den nye Departementsdirecteur just ikke vil antage; saa troer jeg dog ikke, at Sagen vil være saa meget hurtigt tilendebragt, og der vilde saaledes kunne være Anledning til midlertidigt at komme Skolelærerne til Hjælp. Da Almueskolelærerne i det Hele taget lønnes af Communen, saa kunde man maastee ogsaa mene, at deres Løns Forbedring ogsaa skulde tilvelebringes ved Tilskud fra Communen; men i denne Henseende forekommer det mig at kunne tale for mit Forslag, at bevilge Midler hertil af Statskassen, at Communerne have saa overordentlig liber Indslydelse paa deres Skolevæsen, og man kan være overtydet om, at, naar der blev dem paalagt et betydeligt Tilskud til Skolelærernes Lønninger, saa vilde der opstaae stor Misforholdelse, idet man ved Siden heraf med Grund vilde forlange en Indslydelse paa Lærernes Bælg og paa Skolevæsenet i det Hele. Saa længe man ikke vil betroe Communen dette, saa forekommer det mig rigtigt, at Staten, som har paataget sig det Dyrige med Hensyn til Skolevæsenet, ligeledes paatager sig at

komme Skolelærerne til Hjælp, indtil Sagen er endelig ordnet. Forsaavidt man nu vil bevilge noget Tilskud af Statskassen til dette Niemed, saa mener jeg, at det maa stee paa en saadan Maade, at det kommer saa mange som muligt af Almueskolelærerne til Gode, hvilket jeg ogsaa har tilsigtet ved dette Forslag, idet at der skulde gives Alderstillaag til ældre væsentlige Lærere, Pensionshjælp til affældige Lærere, samt Lønningstillaag til Lærere, som sidde i slet lønnede Embeder. Paa denne Maade vilde der jo, naar nogle bleve affædigede, gives Avancement for Andre, og der vilde blive givet et Tilskud til de fleste af Lærerne.

Jeg troer saaledes, at det vilde komme til at virke Noget paa de fleste af Lærerne, og jeg troer netop, at der er stor Trang til en saadan Opmuntring, for at Skolelærerne kunne stee, at deres Sag ikke er glemt. Om ogsaa den Hjælp, der herved vilde ydes de Enkelte, ikke kunde blive betydelig, vilde det dog være en Trøst for dem, naar de fik at see, at vi saaledes for Diebliffet gjorde for dem, hvad der var muligt. Men forsaavidt et saadant Forslag skulde vedtages, saa mener jeg ogsaa, at det vilde være nødvendigt, at Summen blev anvendt efter saadanne Regler, som Rigsdaagen maatte bifalde; thi ellers frygter jeg for, at der vilde blive gjort mange andre Hensyn gjældende, som vi fra vort Standpunkt ikke kunde finde ønskelige. Jeg skal hermed anbefale mit Forslag til Thinget, og er overtydet om, at man fra alle Sider har Villie til at gjøre Noget i den af mig foreslaaede Retning. Jeg har allerede antydet, hvorfor de Tal, som jeg har opstillet, ikke have kunnet være saa bestemt afpassede efter Forholdene, som det kunde være ønskeligt.